

Kollektivavtalen och de lägsta lönerna

En rapport från Medlingsinstitutet, januari 2020

Författare: Petter Hällberg och Christian Kjellström

De kollektivavtalade lägstlönerna förefaller i praktiken påverka lönenivån för alla anställda, också hos arbetsgivare utan kollektivavtal. På områden utan lägstlöner i kollektivavtalen är antalet arbetstagare med låga löner mycket få.

Lönestrukturen är relativt sammanpressad i Sverige. Enligt lönestatistiken, som täcker alla anställda i åldern 18–66 år hos såväl arbetsgivare med kollektivavtal som utan kollektivavtal, hade knappt en procent av de anställda en lön som understeg 60 procent av den nationella medianlönen 2018. En klar majoritet i denna grupp var antingen under 20 år eller arbetade deltid (mindre än 40 procent av en heltid).

Frågan om de lägsta lönerna kan analyseras utifrån två olika perspektiv – genom avtal och genom lönestatistiken. Medlingsinstitutet har tillgång till de kollektivavtal som sluts på svensk arbetsmarknad. Dessa avtal reglerar villkoren för anställda på arbetsplatser med kollektivavtal, ungefär 90 procent av arbetstagarna arbetar på sådana arbetsplatser. Dessa avtal reglerar, framförallt på LO-området (arbetare), också de lägsta lönerna.

Bakgrund

För cirka 90 procent av de anställda är kollektivavtalet om löner och allmänna villkor grunden för de anställningsvillkor som gäller på en arbetsplats. De flesta kollektivavtal anger emellertid inte någon bestämd lön för den som ska anställas. Till skillnad från många andra länder, där det finns en lagstadgad minimilön, förhandlas lönen vid anställningstillfället i allmänhet individuellt i Sverige – ibland med utgångspunkt från lägsta lönenivåer som är specificerade i avtal.

Av de cirka 700 kollektivavtal om löner som finns i Sverige innehåller knappt 250 avtal specificerade nivåer för lägsta löner. Det är framför allt i avtal som tecknas av LO-förbund och av Unionen (det största tjänstemannafacket inom privat sektor) som minimilöner anges. Regleringarna finns på de områden där de fackliga organisationerna har ansett att det behövs.

Till de avtal som innehåller lägstlöner kan också läggas de avtal som innehåller tariff-lönesystem, som per definition innehåller en lägsta lönenivå. Exempel på avtal med tariffer är Transportavtalet mellan Biltrafikens Arbetsgivareförbund och Svenska Transportarbetarförbundet samt Svenska Flygbranschens pilotavtal med Svensk Pilotförening.

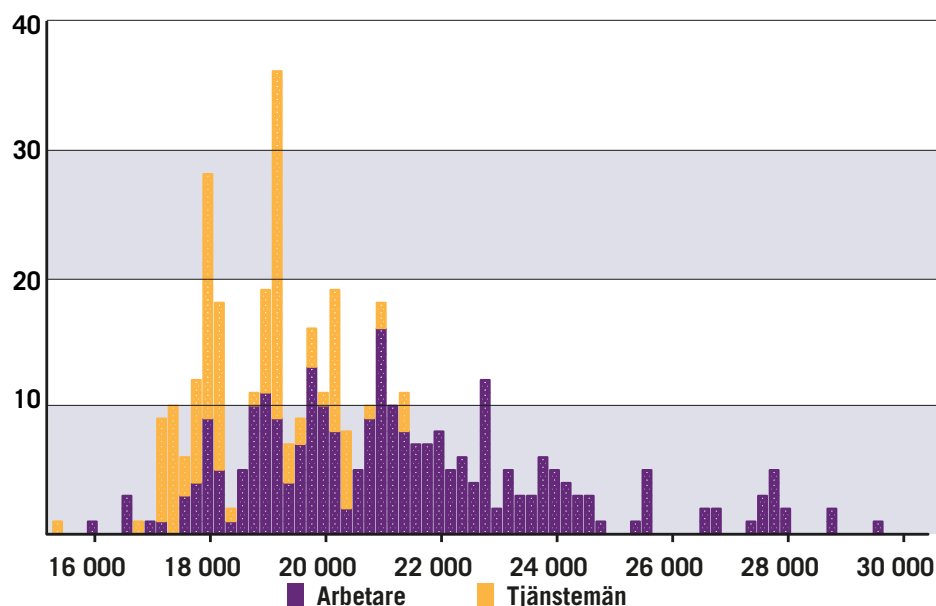
Sacoförbundens (akademikernas) avtal saknar i allmänhet specificerade lägstlöner – bortsett från de fåtal avtal som innehåller tariffer. Här förekommer det istället att facken ensidigt anger rekommenderade så kallade ingångslöner till sina medlemmar. En tänkbar förklaring till att Saco-förbundens avtal saknar specificerade lägstlöner är att förbunden betonar det individuella och individens möjlighet att påverka sin lön. Sacoförbundens avtal reglerar i stället huvudsakligen hur själva löneprocessen ska gå till. I likhet med akademikernas avtal har Ledarna inga avtal med specificerade lägstlöner.

För anställda på arbetsplatser som antingen saknar kollektivavtal eller där kollektivavtalet inte anger några lägstlöner finns det följaktligen inte någon lägsta lön som arbetsgivaren behöver ta hänsyn till.

Vad bestämmer nivån på lägslönen i avtalen?

Det finns en betydande variation när det gäller såväl nivån på lägslönen i de olika kollektivavtalen som eventuella villkor som är förknippade med olika nivåer inom och mellan olika kollektivavtal (se Diagram 1).

Diagram 1. Fördelning av ett urval avtalade lägslöner (heltidsekvivalent lön per månad). Antal lägslöner per lönenivå, avrundat till närmaste 100-tal kronor. Lön i kronor per månad

Anm: Avser 396 lägslöner från 168 avtal tecknade mellan 17 fackförbund och 46 arbetsgivarorganisationer. Lönenivåer för arbetare är inhämtade från avtal tecknade av LO-förbund, Lönenivåer för tjänstemän är inhämtade från avtal tecknade av Unionen (55 st) samt Journalistförbundet (5 st).
Källa: Medlingsinstitutet

Det finns ingen enhetlighet i hur parterna väljer att utforma lägslönesystemet i de olika avtalen. I tjänstemannaavtalen bestäms lägslönen oftast efter ålder och ibland efter anställningstid. I Unionens olika avtal finns som regel två olika nivåer angivna. En vanlig konstruktion här är att det anges en lägslönenivå för 18-åringar och en för anställda med 1 års anställningstid. En annan ofta använd konstruktion i Unionens avtal är att avtalen anger en nivå för 20-åringar och en för 24-åringar.

Det betyder emellertid inte att lägslönenivån för exempelvis 20-åringar är densamma i de olika avtalen som Unionen tecknar utan här finns det skillnader. I till exempel Tjänstemannaavtalet för transportföretagen uppgick lägslönen för 20-åringar till 17 156 kronor per månad år 2018, medan motsvarande lägslönenivå i avtalet för ideella och idéburna organisationer med Arbetsgivaralliansen uppgick till 21039 kronor per månad 2018.

I LO-förbundens avtal finns en stor variation på hur lägslönerna är utformade. Här används även befattningar/ykesgrupper som indelningsgrund för lägslönerna förutom ålder och anställningstid. Även lägslöner för anställda med eller utan yrkesutbildning är vanligt förekommande. När det gäller ålderskriteriet är det vanligast att avtalen innehåller en lönenivå för 18-åringar eller 19-åringar.

Befattningskriteriet i LO-avtalen är en bidragande förklaring till att löneintervallet mellan olika lägslöner i de olika LO-avtalen är stora. Medan lägslönen för en 18-åring enligt Hotell- och restaurangavtalet (Gröna riksen) mellan Hotell- och restaurangfacket (HRF) och Visita uppgick till 16 589 kronor per månad 2018, så uppgick lägslönen för en lokförare i Spårtrafikavtalet mellan Seko och Almega Tjänsteförbunden till 27 589 kronor per månad år 2018. I detta sammanhang ska även nämnas att i en del kollektivavtal görs det en åtskillnad mellan ungdomslöner och vuxnas ingångslöner, men här skiljer sig definitionerna åt i de olika avtalen när det gäller åldersspecifisering. I exempelvis Hotell- och restaurangavtalet mellan HRF och Visita kan ungdomslöner tillämpas under högst tre år, eller till dess 20 års ålder uppnåtts.

LO-förbunden har i sina långsiktiga mål för löner och arbetsvillkor enats om att under perioden fram till år 2028 verka för att kollektivavtalade lägslöner ska ligga på en nivå som motsvarar minst 75 procent av medellönen för arbetare.

Avtalens lägslöner är de lägsta möjliga nivåer som en arbetsgivare kan betala personer på arbetsmarknaden. I takt med stigande ålder, erfarenhet och/eller kompetens ökar sedan lönen för den som inledningsvis i sitt arbete hade lönen på en lägslönenivå.

Lönen kan understiga den avtalade minimilönen

Arbetsmarknadens parter har i flera fall tecknat avtal om anställningsformer med utbildningsinnehåll som tillåter löner som understiger kollektivavtalens lägstlöner under en kortare tid – oftast som längst 12 månader. Det handlar om avtal som rör yrkesintroduktion, yrkespraktik, utbildnings- och introduktionsanställning, yrkesutbildning (lärlingsavtal¹) och introduktionslön med mera. Ofta är målgruppen yngre med svag ställning på arbetsmarknaden, men också yngre som saknar relevant yrkeserfarenhet eller kunskap. Oftast handlar det om tidsbegränsade anställningar till en lön som lägst ska uppgå till 75 procent av avtalens lägstlön.

I en del kollektivavtal finns även lägstlöner för väldigt unga personer (16–17 år) som oftast ligger på betydligt lägre nivåer. Här kan nämnas Hotell- och restaurangavtalet (Gröna riksen) mellan Visita och Hotell- och restaurangfacket samt Detaljhandelsavtalet mellan Svensk Handel och Handelsanställdas förbund. I Sverige är det väldigt få 16- och 17-åringar som är etablerade på arbetsmarknaden, utan här rör det sig ofta om extra- eller feriearbete.

Uppräkning av lägstlöner

I löneavtalen bestäms hur lägstlönerna ska förändras över tid. Det finns inte någon direkt koppling mellan ”märket” (alltså den normerande nivån för avtalens kostnadsökning) och lägstlönernas uppräkning, utan det är upp till parterna att bestämma hur dessa ska förändras inom ramen för avtalets totala arbetskostnadsökning.

Även om lägstlönerna inte skulle räknas upp i avtalen kan individer som vid revisionstillfället ligger på en lägstlönenivå få en löneuppräkning. Dessa personer bidrar till löneavtalets löneutrymme på samma sätt som övriga anställda och omfattas av samma lönesättningsprinciper och lönerevisioner som övriga på avtalsområdet.

Ovanligt med löner under 60 procent av den nationella medianlönen

Sverige har en internationellt sett låg lönespridning och liten låglönesektor trots frånvaron av en lagreglerad lägstlönenivå.² En vanlig avgränsning på låg lön i internationella sammanhang är att beräkna 60 procent av medianlönen. För Sveriges del, med en medianlön på 29 500 kronor i heltidsekvivalent grundlön 2018, blir definitionen av låg lön enligt detta mått 17 700 kronor.³ Det är ovanligt med så låga löner i Sverige. Knappt en procent av de anställda hade en lön som understeg 60 procent av medianlönen 2018 (se **Tabell 1** och en lönefördelning i Diagram **D0**).⁴ Vidare är det än mer ovanligt med lönenivåer som understiger så lite som 50 procent av medianlönen (14 750 kr i heltidsekvivalent grundlön 2018). Knappt 0,1 procent av de anställda hade så låg lön enligt den officiella lönestatistiken.

Majoriteten lågavlönade är unga eller arbetar lite

Av de 0,9 procent på arbetsmarknaden med lön under 17 700 kronor var 0,6 procentenheter antingen under 20 år, arbetade mindre än 40 procent av en heltid eller hade påslag från rörlig lön⁵ som medför att den totala lönen överstiger 60 procent av medianlönen (se Tabell 1). För 0,3 procent av de anställda i Sverige var inget av detta uppfyllt. Dessa tre promille hade alltså en relativt låg lönenivå utan att ha låg ålder, låg arbetstid eller stora inslag av rörliga tillägg.

1 Detta ska inte sammanblandas med det lärlingssystem som finns inom gymnasieskolan där det är möjligt att gå ett yrkesprogram som gymnasial lärling.

2 Kvoten mellan höga och låga löner, vilket brukar mätas genom det så kallade P90/P10-måttet. P90/P10 var ca 2,1 2018, något som har ökat långsamt sedan år 2000, då P90/P10 var ca 2,0. Det förekommer att internationella bedömare lyfter den jämförelsevis sammanpressade svenska lönestrukturen i samband med att vissa grupper har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Exempelvis rekommenderade EU-kommissionen 2012 att Sverige skulle se över ”de relativt höga lönerna i de lägre löneskalorna”. Se Rekommendation till RÅDETS REKOMMENDATION om Sveriges nationella reformprogram för 2012 och om avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram för 2012–2015, Bryssel, Europeiska Kommissionen, 2012.

3 Lönestrukturstatistiken täcker alla anställda i åldern 18-66 år vid såväl arbetsgivare med kollektivavtal som utan kollektivavtal. Den utländska arbetskraft som är tillfälligt verksam i Sverige som egenföretagare eller via utländska företag täcks inte av statistiken, som bygger på insamling av uppgifter från alla offentliga arbetsgivare och ett representativt urval bland privata arbetsgivare. Antalet observationer uppgår till över 2,6 miljoner vilket möjliggör nedbrytning i relativt små grupper anställda. Analysen kan inte ta hänsyn till att såväl svarsbenägenheten som inslaget av utländsk arbetskraft kan skilja sig åt mellan olika delar av ekonomin. Bortfallet är överlag lågt, eftersom företagen har uppgiftslämnarplikt.

4 Med lön avses här heltidsekvivalent grundlön per månad. Det innebär dels att lönen avser den fasta lönen utan rörliga tillägg såsom ersättning för obekvämt arbetstid eller jourarbete, dels att deltidslön räknas upp till heltidslön samt att timlön räknas om till månadslön. Eftersom kollektivavtalens lägstlöner i regel avser löner exklusive rörliga tillägg är det mer lämpligt att utgå från grundlön snarare än total lön i analysen. Skulle beräkningen utgå från total månadslön skulle andelen under 60 procent av den nationella månadslönen fortsatt uppgå till ca 1 procent.

5 Ersättning utöver fast lön för t. ex. obekvämt arbetstid, jour och skiftarbete.

Tre yrkesgrupper – Restaurangpersonal, Städare samt Kundtjänstpersonal m.fl. – hör till sådana områden där anställda med löner under 60 procent av den nationella medianlönen var överrepresenterade. Det vill säga, andelen lågavlönade i yrket översteg 0,9 procent, som är andelen på hela arbetsmarknaden (se områdena 2, 3 och 4 i Tabell 1). Av de anställda som har löner under 17 700 kronor var andelen unga och anställda som arbetar under 40 procent av en heltid överrepresenterade (Kundtjänstpersonal m.fl. utgör ett undantag när det gäller arbetstid). Därutöver fanns en överrepresentation av anställda med rörliga lönetillägg som, om dessa läggs till grundlönen, gör att den heltidsekvivalenta månadslönen då överstiger 17 700 kronor.

I övriga undersökta yrken var andelen lågavlönade underrepresenterade. Ett exempel på ett sådant yrkesområde är Butiks- och kassapersonal inom detaljhandeln. Detta är ett område med många unga och med hög personalomsättning, men där de lägsta avtalade lägstlönerna var klart högre än i de tre nämnda yrkesgrupperna ovan.

I yrkesgrupperna Vårdpersonal (arbetare) i offentlig sektor, Industrierbetare i tillverkningsindustrin, Förare inom godstrafik (väg) samt Väktare och ordningsvakter förekom det knappt några anställda med löner under 17 700 kronor, det vill säga 60 procent av den nationella medianlönen.

Tabell 1: Andel lågavlönade efter yrkesgrupp 2018

	Yrkesgrupp ¹	Andel (%) i yrket med grundlön ² under 17 700 kr (60 % x nationell medianlön)					Egenskaper för hela yrkesgruppen			
		Totalt	(i) under 20 år	(ii) arbetstid < 40%	(iii) lön + rörliga tillägg ³ över 60% av mediangrundlön	(i), (ii) eller (iii), ⁴	Ålder ⁵	Arbets-tid ⁵	Andel (%) 18,19-åringar	Antal anställda ⁶
	Alla yrken	0,9	0,4	0,3	0,3	0,6	42	90	2,0	4 316 000
1	Butiks- och kassa-personal i detaljhandeln	0,3	0,0	0,0	0,2	0,2	34	64	9,9	86 000
2	Restaurangpersonal	7,9	4,9	3,7	4,3	6,0	33	78	11,7	125 000
3	Städare i privat sektor	1,6	0,6	0,4	0,5	1,0	42	76	2,7	65 000
4	Kundtjänstpersonal m.fl. i privat sektor	3,6	1,0	0,0	1,2	1,8	36	92	3,5	38 000
5	Vårdpersonal (arbetare) i offentlig sektor	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	43	77	2,8	268 000
6	Industrierbetare (urval) i tillverkningsindustrin	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	42	99	1,9	103 000
7	Förare, godstrafik (väg)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	42	95	0,5	48 000
8	Väktare och säkerhetsvakter i privat sektor	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	37	93	1,2	19 000

Anm: Skuggade värden ligger antingen över eller under värdet för alla yrken i samma kolumn. 1) Se tabell i appendix över vilka yrken som avses. 2) Heltidsekvivalent grundlön. 3) Heltidsekvivalent grundlön. 4) Ersättning utöver fast lön för t. ex. obekväm arbetstid, jour och skiftarbete. 5) Antingen under 20 år, arbetstid under 40% av en heltid eller med en total lön som överstiger 60 procent av mediangrundlönen i hela ekonomin. 6) Medelvärde. 7) Avrundat till 1000-tals anställda.

Källa: Medlingsinstitutet

Variation i avståndet mellan avtalad lägstlön och medianlön

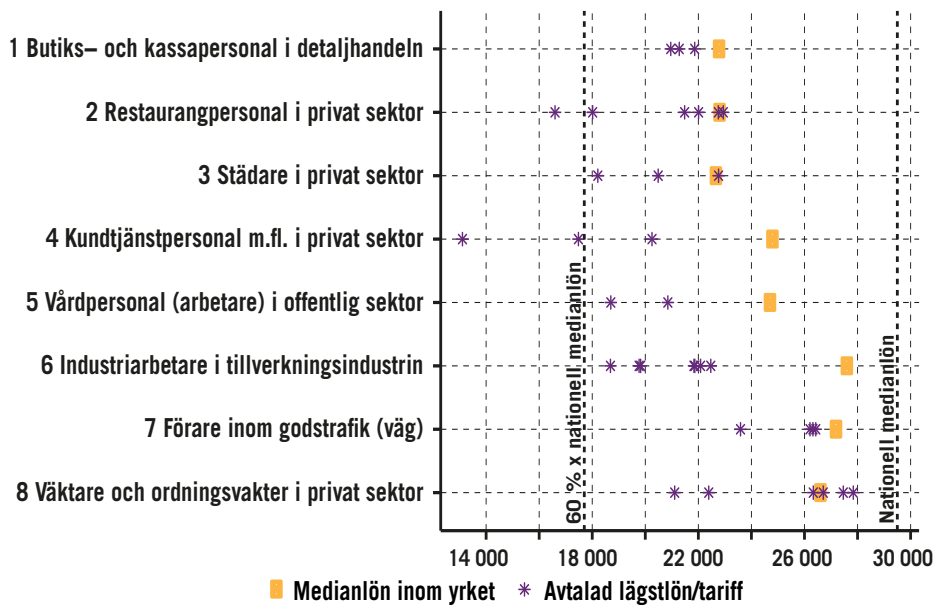
Den officiella lönestatistiken innehåller uppgifter om yrke och näringsgren men saknar information om kollektivavtal. För att skapa indikatorer på avtalstillämpningen bland olika yrkesgrupperingar kopplas därför dessa samman med kollektivavtal utifrån den kunskap som finns inom Medlingsinstitutet (en detaljerad lista finns i appendix). För en enskild yrkesgrupp och ett enskilt kollektivavtal medför metoden en viss osäkerhet.⁶

I **Diagram 2** visas medianer i flera yrkesgrupper tillsammans med avtalade lägstlöner från de kollektivavtal som bedömts vara tillämpliga. Tre yrkesgrupper (Restaurangpersonal, Städare samt Kundtjänstpersonal m.fl.) uppvisade en överrepresentation av anställda med heltidsekvivalent månadslön under 17 700 kronor (se tabell 1). Dessa tre grupper kan kopplas samman med avtalade lägstlöner under eller nära 17 700 kronor. Medianlönerna i dessa yrken låg samtidigt märkbart högre än lägstlönerna (se områdena 2,3 och 4 i diagram 2).

Butiks- och kassapersonal inom detaljhandeln kännetecknas av många unga anställda, men uppvisade inte en överrepresentation av anställda under 17 700 kronor (se tabell 1). De lägsta avtalade lägstlönerna för denna grupp var också klart högre än för de tre ovan nämnda yrkesgrupperna. Detta gäller även yrkesgrupperna Förare inom godstrafik (väg) samt Väktare och ordningsvakter, vars lägsta tarifflöner var jämförelsevis höga i förhållande till de lägsta lönenivåerna på arbetsmarknaden. För Vårdpersonal (arbetare) i offentlig sektor var de avtalade lägstlönerna lägre, strax över 60 procent av den nationella medianlönen, samtidigt som andelen anställda i yrket med lägre löner än denna uppmättes till ca 0,1 procent (se tabell 1).

6 Den officiella lönestatistiken är inte utformad för jämföra faktiska löner med avtalade lönenivåer eftersom statistiken över löner bygger på en indelning i yrke – inte avtal. I vissa fall kan flera avtal vara tillämpliga för ett visst yrke och då har det avtal som bedöms omfatta flest anställda valts. Det finns därmed en osäkerhet i sambandet mellan löneutfall och avtalskonstruktion. Vidare kan fel i statistiken snedvrider resultaten, exempelvis om den anställde kodats med fel yrke.

Diagram 2 Medianlöner och avtalade lägslöner/tariffer efter yrke, 2018

Anm. = median inom yrket, = avtalad lägslön/tariff (tariffer avser yrkesgrupp 7 och 8). Koppling mellan faktiska och avtalade lägslöner har gjorts enligt tabell i appendix. Den lägsta avtalade lägslönen för yrkesgrupp 4, Kundtjänstpersonal m.fl. i privat sektor, är en avtalad introduktionslön av tillfällig karaktär som motsvarar 75 procent av avtalad lägslönen för en tjänsteman som fyllt 20 år, vilket var 17 479 kronor 2018.

Källa Medlingsinstitutet

De lägsta faktiska lönerna i linje med avtalade lägslöner

För att se vilken påverkan lägslönerna i kollektivavtalen har, jämförs dessa med fördelningen av faktiska löner i yrkesgrupper som kollektivavtalet kopplats till. Det går att förvänta sig att avtalade lägslöner skulle ha större inverkan inom avtalsområden som präglas av hög personalomsättning och med många unga anställda och/eller i yrken utan krav på längre formell utbildning. Avtalade lägslöner förefaller också ha betydelse för bland annat yrkesgrupperna Butiks- och kassapersonal i detaljhandeln, Restaurangpersonal, Städare i privat sektor, Kundtjänstpersonal m.fl. i privat sektor samt Vårdpersonal (arbetare) i offentlig sektor.⁷ I de nämnda yrkesområdena finns distinkta ansamlingar av anställda med en grundlön nära eller strax över de avtalade lägslöner som yrkena matchats med (se diagram D1-D5 i diagrambilagan).

Viss förekomst av anställda med lön under lägslönerna kan noteras, men i regel handlar det om relativt få individer. Anledningarna till att dessa observationer påträffas kan vara många. Med den metod som används här kan det finnas individer som i realiteten berörs av ett annat kollektivavtal än det som analysen bygger på. I det statistiska underlaget kan det exempelvis finnas anställda som har klassificerats till fel yrke. I en del fall kan det även bero på att kollektivavtal inte alltid tillämpas. Om arbetsgivaren inte tecknat kollektivavtal finns inga avtalade nivåer att tillämpa. Det kan även vara så att alla anställda inte uppfyller kriterierna för att omfattas av de lägsta lönenivåerna. I exempelvis det kollektivavtal som ansetts vara tillämpligt för Vårdpersonal (arbetare) i offentlig sektor (se diagram D5) finns lägslöner för anställda 19 år och uppåt, men det förekommer att 18-åringar är anställda inom yrkesgruppen. Sammantaget kan det dock sägas vara få individer som har löner under de lägsta avtalade lönerna i de olika yrkesområdena.

Ser man till lönefördelningen för Industrierbetare i tillverkningsindustrin går det inte att utesluta att ansamlingen av faktiska löner nära eller strax över matchade avtalade lägslöner har påverkats av dessa (se diagram D6). Osäkerheten är dock relativt stor för denna yrkesgruppering. Bland annat är det vanligt med lokala lägslöner som kan avvika uppåt från de centralt avtalade. Därutöver är andelen unga jämförelsevis låg och många har en för arbetsmarknaden relativt lång erfarenhet. Det gör att genomslaget från kollektivavtalets lägslöner blir förhållandevis litet sett till hela yrkesgruppen, även om det kan ha bäring på enskilda individer.

⁷ Betydelsen av de avtalade lägslönerna analyseras genom att jämföra faktiska löner för olika yrkesområden utifrån lönestatistik med avtalade lägslöner i de avtal som bedömts svara bäst mot dessa yrken.

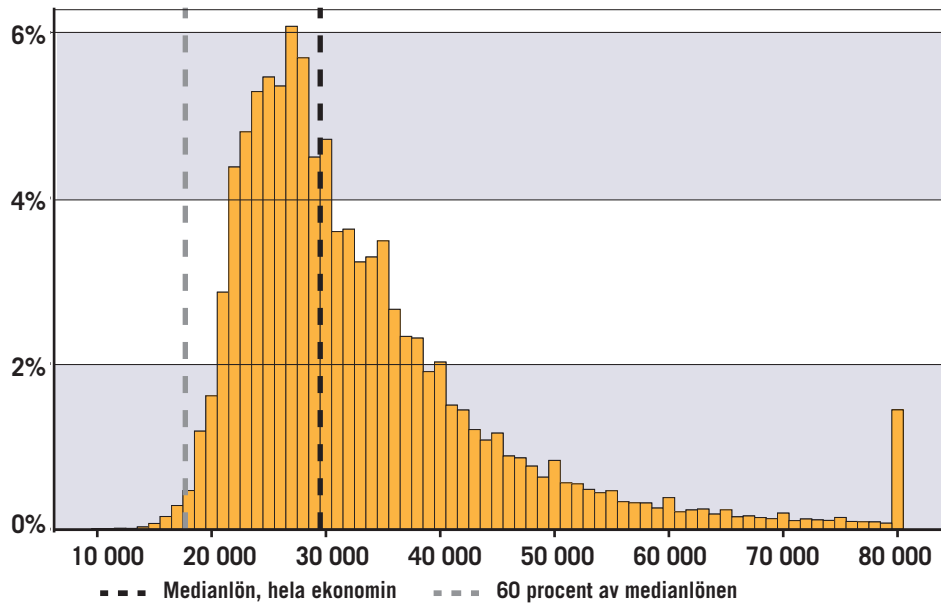
Det finns områden på arbetsmarknaden med helt lönenormerande avtal, det vill säga avtalen är styrande för vilka löner som är aktuella i yrket. Detta gäller bland annat förare inom godstrafik (väg) och väktare/säkerhetsvakter (se diagram D7 och D8). I dessa avtal finns tariffer som i regel bestämmer de faktiska lönerna (bland arbetsgivare som tecknat sådana) och kallas därför inte lägslön. En sådan tariff utgör dock i detta sammanhang i praktiken den lägsta (och högsta) lönenivå för exempelvis en förare eller väktare som uppfyller vissa kriterier.

Avtalade lägslöner saknas inom flera avtalsområden som tillsammans omfattar en stor del av arbetsmarknaden. Exempelvis Lärare och Sjuksköterskor saknar avtalade lägslöner. Förekomsten av låga löner är dock marginell i dessa områden (se diagram D9 och D10).⁸ Dessa yrken präglas av krav på långa utbildningar, och de flesta anställda har lång yrkeserfarenhet.

⁸ Vad gäller lärare avses alla som har det yrket enligt statistiken, oavsett om individen har formell behörighet eller inte.

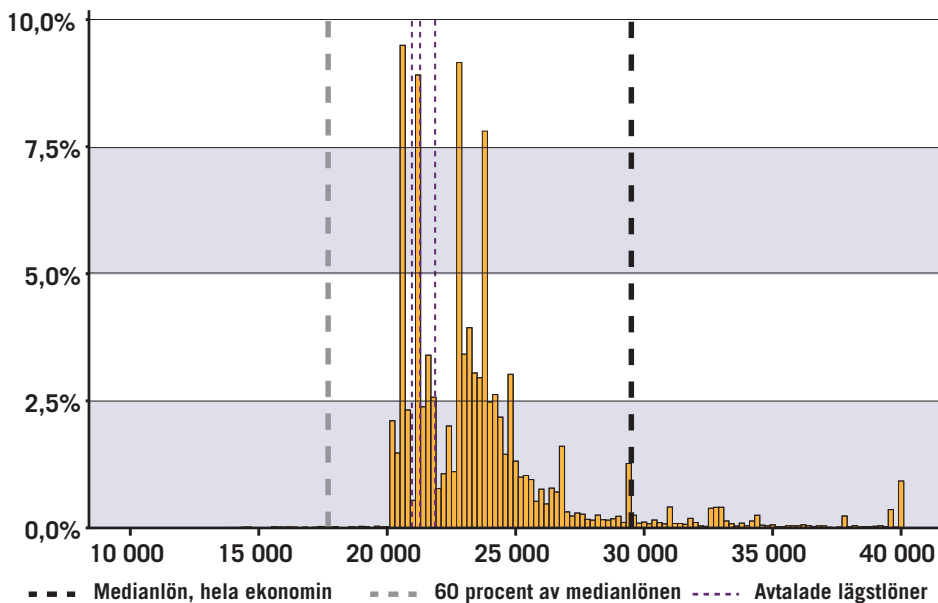
Diagram D0–D10

D0: Hela arbetsmarknaden

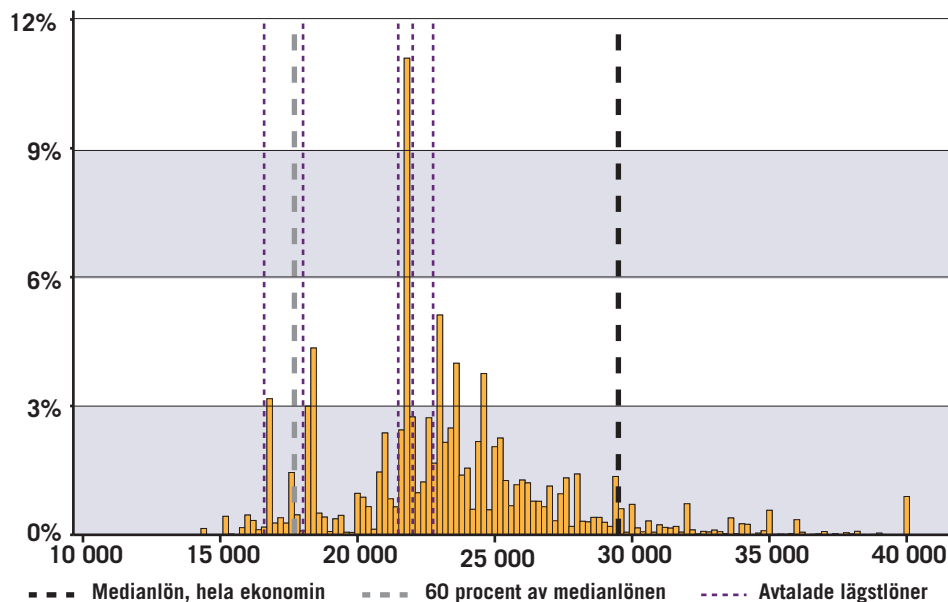
Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.
Löner över 80 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå. Medianlönen avser grundlön för hela ekonomin.
Källa: Medlingsinstitutet.

D1: Butiks- och kassapersonal i detaljhandeln

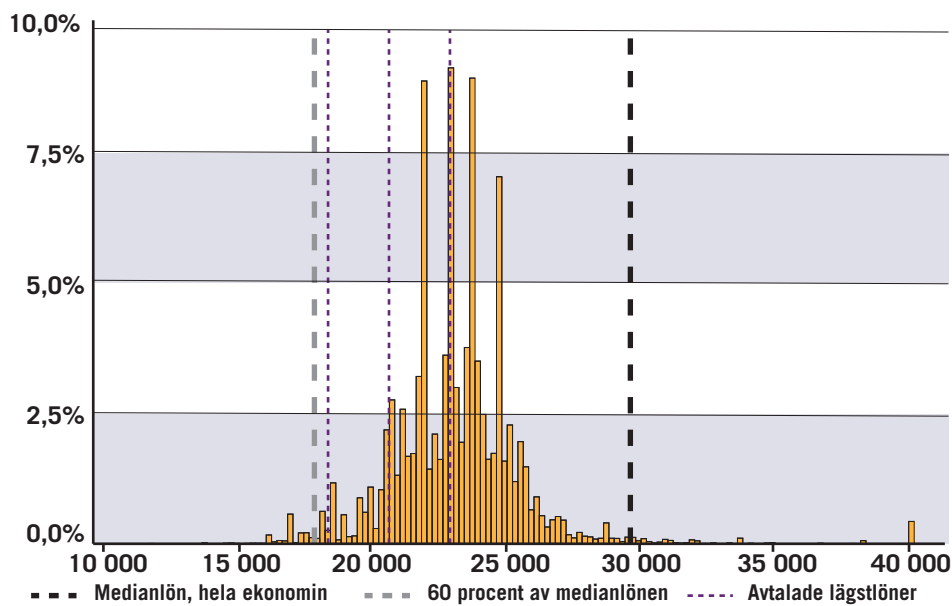
Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.
Löner över 40 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå. Medianlönen avser grundlön för hela ekonomin.
Det finns ansamlingar av lägstlöner strax över 20 000 kronor som överensstämmer med avtalade lägstlöner 2017, vilket tyder på att den lokala lönerrevision för 2018 inte hunnits med för alla anställda vid mätillfället.
Källa: Medlingsinstitutet.

D2: Restauranpersonal i privat sektor

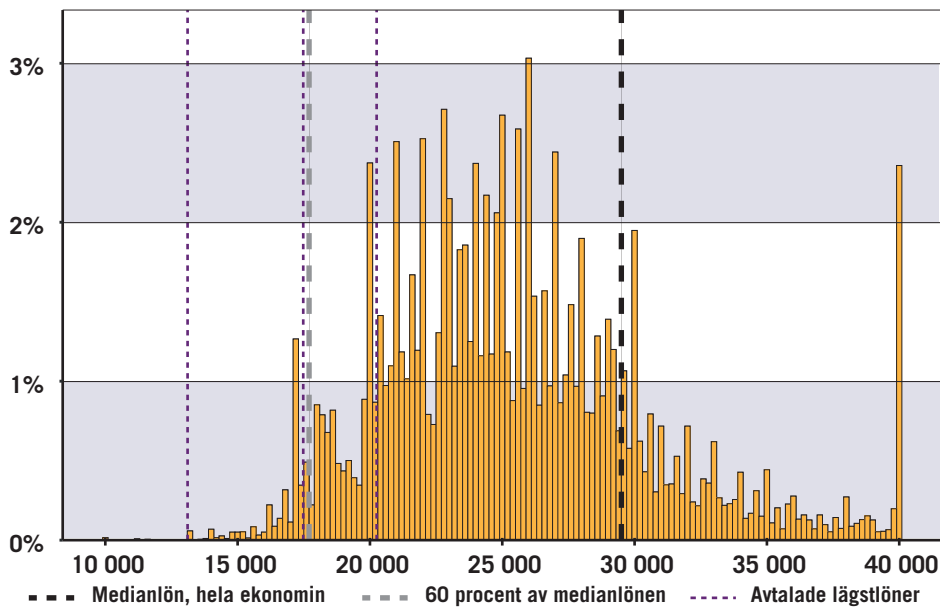
Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.
 Löner över 40 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå. Medianlönen avser grundlön för hela ekonomin.
 Yrkeskoder och avtalsinformation finns samlat i appendix. De två lägsta avtalade lägstlönenivåerna avser 18- resp. 19-åringar.
 Källa: Medlingsinstitutet.

D3: Städare i privat sektor

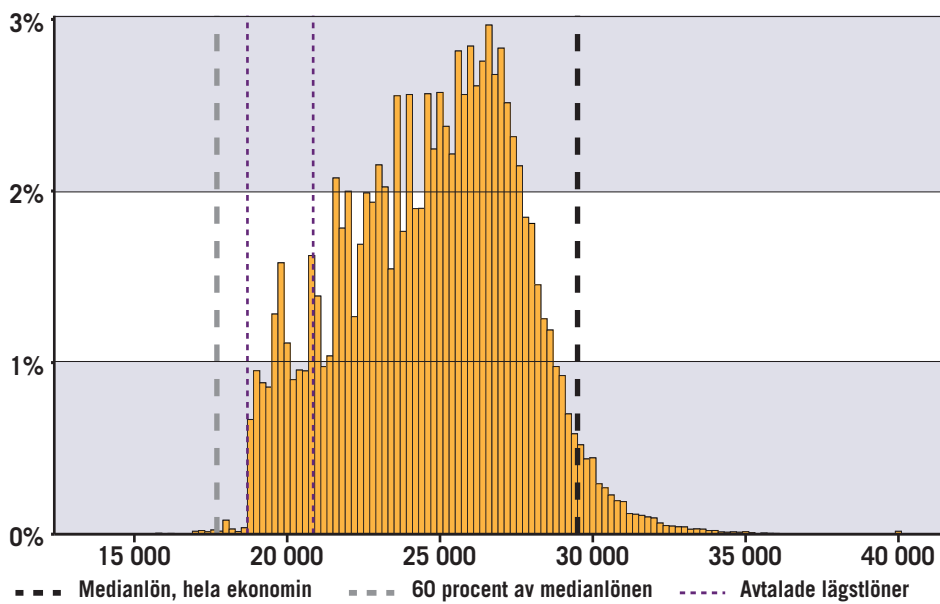
Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.
 Löner över 40 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå. Medianlönen avser grundlön för hela ekonomin.
 Yrkeskoder och avtalsinformation finns samlat i appendix.
 Källa: Medlingsinstitutet.

D4: Kundtjänstpersonal m. fl. i privat sektor

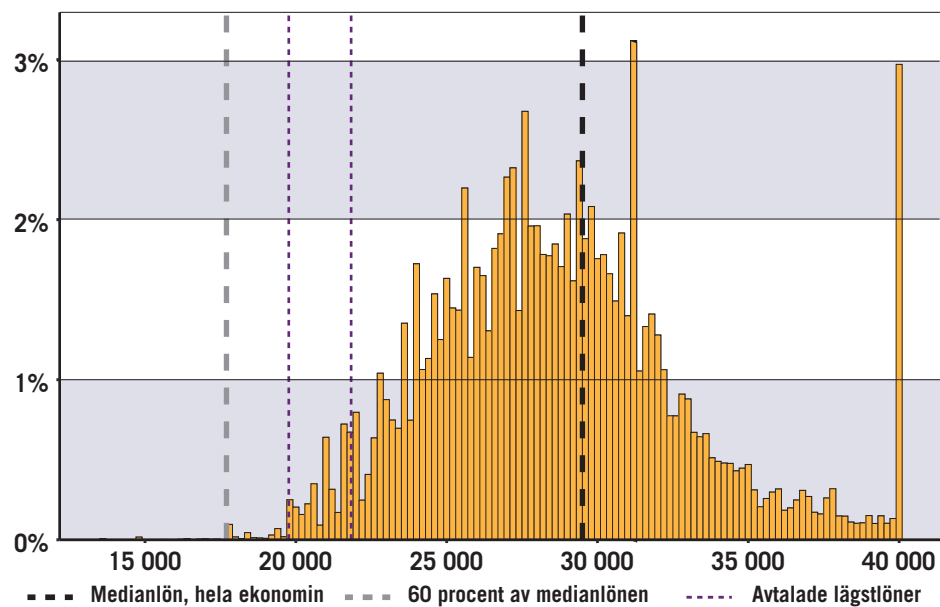
Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.
 Löner över 40 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå. Medianlönen avser grundlön för hela ekonomin.
 Yrkeskoder och avtalsinformation finns samlat i appendix. Den lägsta avtalade lägstlönen är en avtalad introduktionslön av tillfällig karaktär som motsvarar 75 procent av avtalad lägstlönen för en tjänsteman som fyllt 20 år.
 Källa: Medlingsinstitutet.

D5: Vårdpersonal(arbetare) i offentlig sektor

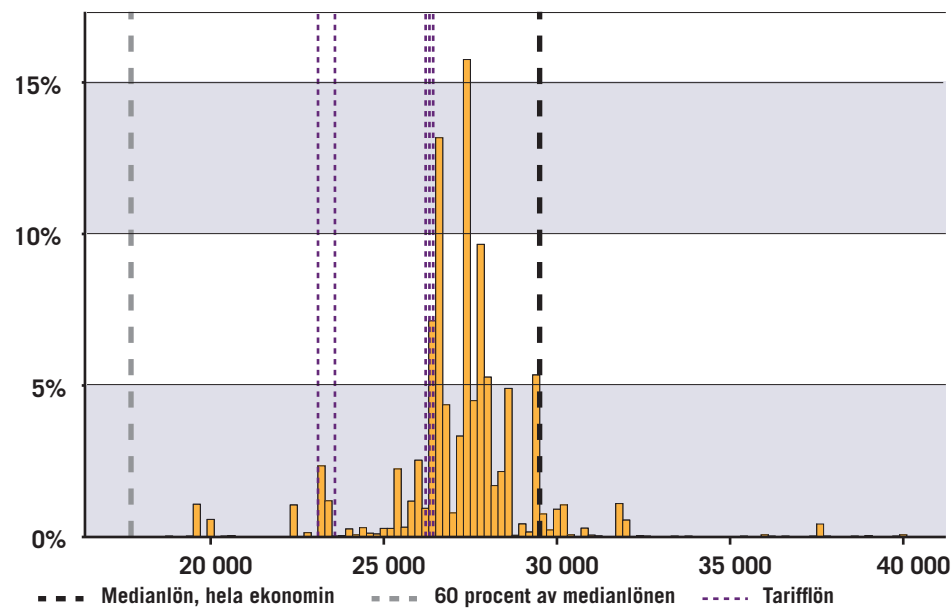
Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.
 Löner över 40 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå. Medianlönen avser grundlön för hela ekonomin.
 Yrkeskoder och avtalsinformation finns samlat i appendix.
 Källa: Medlingsinstitutet.

D6: Industriarbetare i tillverkningsindustrin

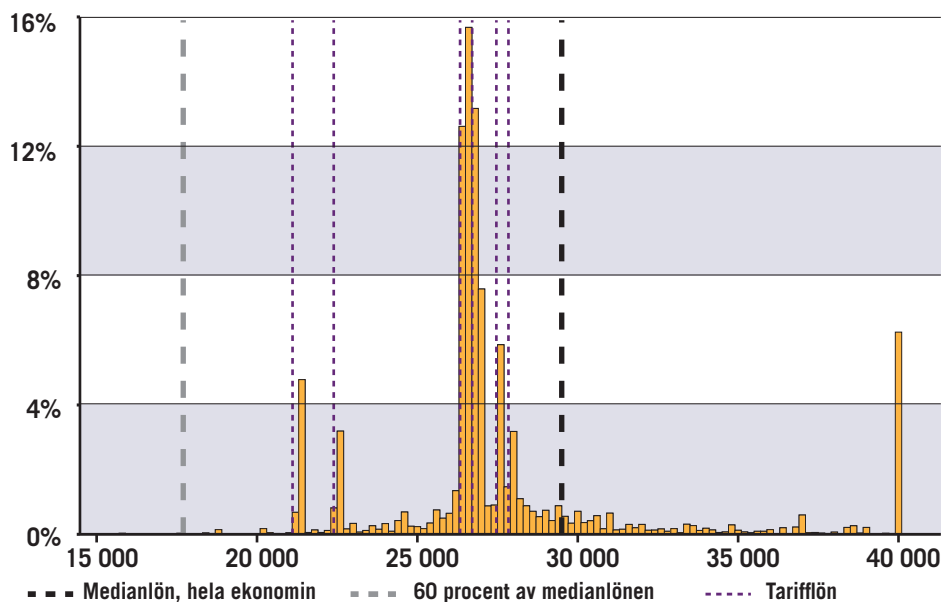
Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.
 Löner över 40 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå. Medianlönen avser grundlön för hela ekonomin.
 Yrkeskoder och avtalsinformation finns samlad i appendix.
 Källa: Medlingsinstitutet.

D7: Förare inom godstrafik (väg)

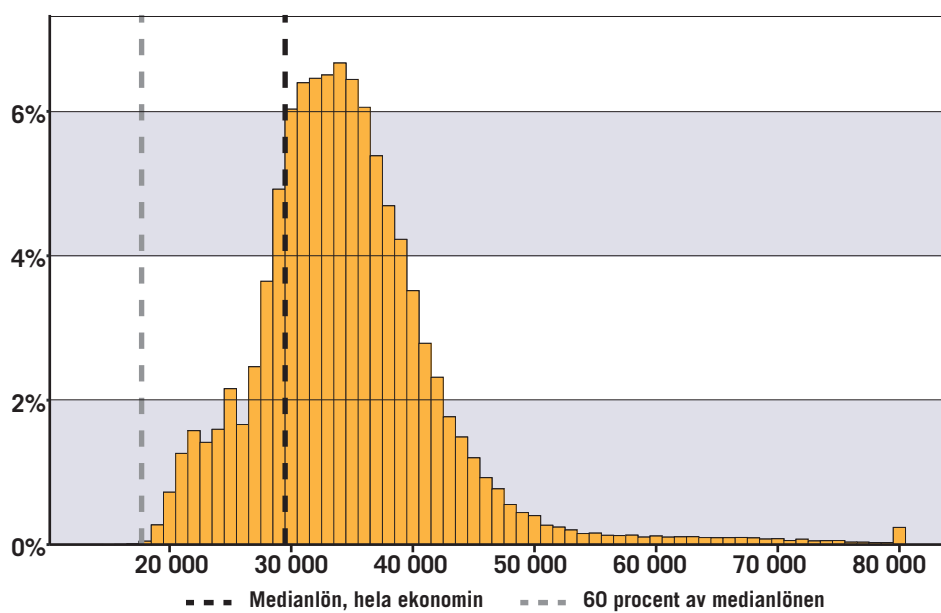
Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.
 Löner över 40 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå.
 Yrkeskoder och avtalsinformation finns samlad i appendix. Endast ett litet urval av tariffer från avtalsområdet visas.
 Källa: Medlingsinstitutet.

D8 Vaktare och säkerhetsvakter i privat sektor

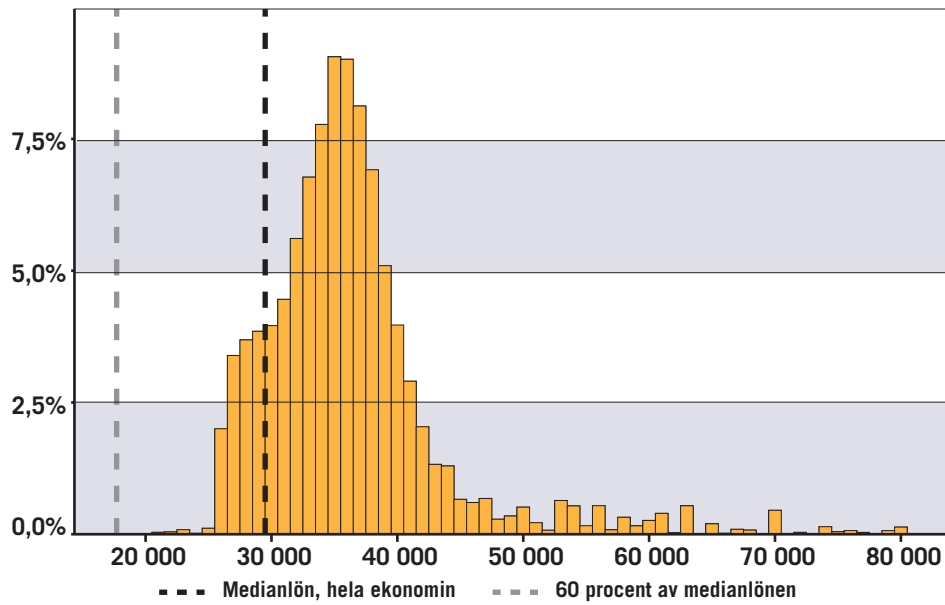
Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.
 Löner över 40 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå. Medianlönen avser grundlön för hela ekonomin.
 Yrkeskoder och avtalsinformation finns samlat i appendix.
 Endast ett litet urval av tariffer från avtalsområdet visas.
 Källa: Medlingsinstitutet.

D9: Lärare

Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.
 Löner över 80 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå. Medianlönen avser grundlön för hela ekonomin.
 Yrkeskoder och avtalsinformation finns samlat i appendix.
 Källa: Medlingsinstitutet.

D10 Sjuksköterskor i offentlig sektor

Anm: Fördelning av heltidsekvivalent månadslön (grundlön), procent av anställda, 2018.

Löner över 80 000 är samlade i stapeln för denna lönenivå. Medianlönen avser grundlön för hela ekonomin.

Yrkeskoder och avtalsinformation finns samlat i appendix.

Källa: Medlingsinstitutet.

Appendix

Information om yrken och avtal

Nummer	Yrken (SSYK 2012)	Bransch (SNI 2007)	Matchade avtalade lägstlöner (heltidslön/månad i kronor)	Arbetsgivarorganisation/ arbetstagarorganisation (avtal med lägstlöner)
1	Butiks- och kassapersonal inom detaljhandeln: 5222 (Butikssäljare, dagligvaror), 5230 (Kassapersonal m.fl.)	47, privat sektor	20959 (2018 18 år), 21279 (2018 19 år), 21863 (2018 1 års branschvana)	Svensk Handel ./.. Handelsanställdas förbund (Detaljhandelsavtal)
2	Restaurangpersonal: 5120 (Kockar och kallskänkor), 5131 (Hovmästare och servitörer), 5132 (Bartendrar), 9411 (Pizzabagare m.fl.), 9412 (Restaurang- och köksbiträden m.fl.)	Privat sektor	16598 (2018 18 år), 18016 (2018 19 år), 21482 (2018 Yrkesarbetare), 22752 (2018 Kvalificerad yrkesarbetare).	Visita ./.. Hotell- och Restaurangfacket (Gröna riksen) samt Livsmedelsföretagen./.. Hotell- och Restaurangfacket (Serveringsavtalet)
3	Städare: 9111 (Städare)	Privat sektor	18210 (2018 18-21 år (80%)), 20486 (2018 18-21 år (90%)), 22762 (2018)	Almega Tjänsteförbunden ./.. Fastighetsanställdas Förbund samt SEKO (Serviceentreprenad)
4	Kundtjänstpersonal m.fl.: 4222 (Kundtjänstpersonal), 4223 (Telefonister), 4225 (Kontorsreceptionister), 4226 (Marknadsundersökare och intervjuare)	Privat sektor	13109 (2018 75% (20-23 år, introduktionslön)), 17479 (2018 20 år), 20253 (2018 24 år)	Almega tjänsteföretagen resp. Almegas tjänsteföretagen/Medieföretagen ./.. Unionen resp. Unionen/akademikerförbunden (Callcenter resp. Tjänstemän i tjänste- o Medieföretag)
5	Vårdpersonal (arbetare): 5321 (Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende), 5323 (Undersköterskor, vård- och specialavdelning), 5330 (Vårdbiträden), 5341 (Skötare), 5342 (Vårdare, boendestödare)	Kommuner och regioner	18700 (2018), 20850 (2018 Yrkesutbildad)	SKL - Sveriges Kommuner och Landsting ./.. Svenska Kommunalarbetareförbundet (HÖK)
6	Industriarbetare: 7212 (Svetsare och gasskärare), 7214 (Tunnplåtslagare), 7215 (Stålkonstruktionsmontörer och grovplåtsslagare), 7222 (Verktygsmakare), 7223 (Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete), 7224 (Slipare m.fl.), 7231 (Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer), 7233 (Underhållsmekaniker och maskinreparatörer), 8121 (Maskinoperatörer, ytbehandling), 8142 (Maskinoperatörer, plastindustri), 8189 (Andra process- och maskinoperatörer), 8199 (Övriga drifttekniker och processövervakare), 8211 (Fordonsmontörer), 8212 (Montörer, elektrisk och elektronisk utrustning), 8213 (Montörer, metall-, gummi- och plastprodukter), 8214 (Montörer, träprodukter), 8219 (Övriga montörer), 9320 (Handpaketerare och andra fabriksarbetare)	25-30, privat sektor	19766 (2018), 21803 (2018, Särskilt kvalificerade arbeten).	Teknikarbetsgivarna ./.. IF Metall (Teknikavtalet)
7	Förare inom godstrafik (väg): 8332 (Lastbilsförare m.fl.)	49410, privat sektor	Tarifflöner: 23589 (2018 max 3500 kg), 26208 (2018 (begynnelselön Riket)), 26318 (2018 2 år yrke (Riket)), 26426 (2018 4 år yrke (Riket))	Biltrafikens Arbetsgivareförbund ./.. Svenska Transportarbetareförbundet (Transportavtalet)
8	Väktare och ordningsvakter: 5413 (Väktare och ordningsvakter)	Privat sektor	Tarifflöner: 21108 (2018 nyanställd), 22392 (2018 grundlön), 26331 (Lönegrupp B), 26708 (Lönegrupp C), 27463 (Lönegrupp D), 27839 (Lönegrupp E)	Säkerhetsföretagen ./.. Svenska Transportarbetareförbundet (Bevaknings- och säkerhetsavtalet)

Nummer	Yrken (SSYK 2012)	Bransch (SNI 2007)	Matchade avtalade lägstlöner (heltidslön/månad i kronor)	Arbetsgivarorganisation/ arbetstagarorganisation (avtal med lägstlöner)
9	Lärare: 2311 (Professorer), 2312 (Universitets- och h�gskolelektorer), 2313 (Forskarassistenter m.fl.), 2319 (�vriga universitets- och h�gskoll�rare), 2320 (Lärare i yrkesämnen), 2330 (Gymnasielärare), 2341 (Grundskollärare), 2342 (Fritidspedagoger), 2343 (Förskollärare), 2351 (Speciallärare och specialpedagoger m.fl.), 2359 (�vriga pedagoger med teoretisk specialistkompetens)	Hela ekonomin	Inga lägstlöner i kollektivavtal	-
10	Sjuksköterskor: 2221 (Grundutbildade sjuksköterskor), 2222 (Barnmorskor), 2223 (Anestesisjuksk�terskor), 2224 (Distriktssjuksk�terskor), 2225 (Psykiatrisjuksk�terskor), 2226 (Ambulanssjuksk�terskor m.fl.), 2227 (Geriatricsjuksk�terskor), 2228 (Intensivv�rdsjuksk�terskor), 2231 (Operationssjuksk�terskor), 2232 (Barnsjuksköterskor), 2233 (Skolsköterskor), 2234 (F�retagssjuksk�terskor), 2235 (Röntgensjuksköterskor), 2239 (�vriga specialistsjuksköterskor)	Hela ekonomin	Inga lägstlöner i kollektivavtal	-